

P. I. C. PERSMATERIAAL
JOZ. ISRAËLSLAAN INTERNATIONALE
16 BUSSUM. COMMUNISTEN

20

Amsterdam 1929

September, nr. 1.

Overzicht

Ingezonden

Bijlage landbouw V.

Deze mededeelingen worden
toegezonden aan de Rev. pers.
Men wordt verzocht te plaatsen
wat voor de lezers van belang
kan zijn. Op aanvraag krijgt
ieder deze mededeelingen ge-
regeld toegezonden. Geerne
ontvangt het secretariaat de
uitgaven der verschillende or-
ganisaties als ruilmateriaal.

De buitenlandsche politiek van de Engelsche labour-regeering kenmerkt zich nog dan die van haar voorganger, door het bij deze, door de Labour als oppositie nog, zoozeer aangevallen safety-first (veiligheid voor alles)-beginsel. Toch kan men zeggen, dat in haar uiterlijkheden de buitenlandsche politiek van de Macdonald-regeering perdes tegenover gesteld is aan die van Baldwin e. a. Het safety-first beginsel openbaarde zich bij de vorige in een passief conservatisme, de buitenlandsche Labour politiek is het best gekenmerkt door haar geest van verjongd liberalisme, wat niet te verwonderen is, want evenals de sociaaldemocratische regeering in Duitschland, wil de arbeidersregeering in Engeland, de vaderlandsche bourgeoisie toonen, dat deze zich niet ongerust hoeft te maken, dat men het verstaats zijn belangen te behartigen.

De vorige phase van Englands' buitenlandsech politiek beleid beruiste op een nauwe aansluiting bij Frankrijk, niet zoozeer voortvloeiend uit gemeenschappelijke belangen, dan wel ontstaan uit de noodzakelijkheid van steun bij de dubbele tegenstelling Amerika-Engeland, Rusland-Engeland. Nu deze twee tegenstellingen naar opheffing gaan naderen is de Engelsche houding tegenover Frankrijk plotseling omgedraaid. Dit komt wel het best tot uiting in de politiek van Snowden op de Haagse conferentie. Deze politiek, die in het algemeen een krachtige indruk maakt, zou zoo krachtig niet geweest zijn, indien niet de onverbloemde steun van Amerika, van Amerika's financiers, daar achter stond. In dit verband is het een opmerkelijk verschijnsel, dat de Engelsche discontorente, die na de voorlaatste Amerikaanse disconto-verhoging als automatisch mee de hoogte inging, zich bij de laatste Amerikaanse stijging op het oude peil heeft kunnen handhaven. Aan dit verschijnsel zijn de Amerikaanse financiële kringen niet vreemd, want evenzeer als de Amerikaanse overheerschende invloed op de geldmarkt Engeland de vorige keer tot verhoging van zijn geldprijs dwong, evenzeer kan Amerika Engeland sparen.

Dat het dit gedaan heeft komt niet voort uit louter sympathie, de onmiskenbare neigingen van de Labour-regeering, direct bij de bewindsaanvaarding geopenbaard, om de buitenlandsche politiek in Amerikaanse banen te sturen, zjlen daaraan niet vreemd geweest zijn. De labour-regeering is in zoover ontvankelijker voor de zijdelingsche wenken van Amerika's machtpolitic dan de Baldwin regeering. Overigens is het niet onbelangrijk te constateeren hoezeer de regeering, gevormd door de leiders van Englands "Onafhankelijke arbeiderspartij" een uitvoerder is van de wil van de financiële en commercieele kringen van het Bri tische rijk. Manifesteerd zich dit al in de uitbundige lof van alle Engelsche conservatieve en liberale bladen voor Snowdens resultaten in den Haag, ook het precaire punt van Englands toenadering tot Rusland schijnt

voor de Engelsche handelkringen toch wel zijn belangrijke zijde te hebben als men b.v. alleen maar het berichtje leest over de Engelsche houtaankoop in Rusland voor komend seizoen. Deze transactie zal de grootste zijn in de geheele geschiedenis van de Britsche houthandel. Zij zal waarschijnlijk 700.000 standaard hout bedragen, dit is 250.000 meer dan in het vorige seizoen. Opmerkelijk is het overigens, dat een buitenlandsche politiek werkzaam kan zijn in twee zoo verschillende richtingen tegelijk: aan de eene kant naar het imperialistische Amerika, aan de andere kant naar het socialistische Rusland. De mogelijkheid, dat dit toch bestaat zal dan wel daarin liggen, dat het imperialisme van de Vereenigde Staten en het socialisme van U.S.S.R. niet een zoodanige tegenstelling vormen, als men in Moskou wel zou willen doen gelooven. Iets wat trouwens langs deze weg al niet meer bewezen hoeft te worden.

Dat er een zekere mate van "veiligheid voor alles" in schuilt om zich an Amerikaansche zijde te scharen blijkt wel wanneer men de cijfers van de Amerikaansche emissies van de laatste drie jaar eens doorkijkt. Hier volgt een tabel, die ook de cijfers van Engeland en Nederlandine Amerika de kapitaalcrachtigste landen, geeft. (Alles in miljoenen guldens).

Amerika		Engeland		Nederland	
Totaal	Daarvan v. h. buitenland	Totaal	Daarvan v. h. buitenland	Totaal	Daarvan v. h. buitenland
1926 15.860,5	2.888,8	2.789,3	1.219,2	576,48	358,35
1927 19.558,3	39918,0	4.282,0	1.835,9	517,97	362,59
1928 20.125,7	5.813,3	4.428,7	1.894,5	740,91	373,88

Deze cijfers zijn van een groote belangrijheid. In de eerste plaats ziet men, als men daarbij de cijfers voor binnenlandsche leeningen voor industriele en handelsondernemingen weet, die voor Amerika in die drie jaren resp. 5.830 - 6.822,5 - 9.030 miljoen gulden bedroegen (hierin zijn niet opgenomen de cijfers voor de z.g. public utilities: gas, water, electriciteit enz. bedrijven), dat de Amerikaanse industrie nog steeds geweldig aan haar uitbouw werkt, iets wat in tegenstelling zou zijn met de depressieberichten over de hoeveel gedaalde, toch nog steeds zeer groote werkloosheid in de V.S.W. weten evenwel, dat deze tegenstelling zijn oorsprong vindt in die andere tegenstelling, waarin ook het Amerikaansche kapitalisme reeds getreden is, n.l. de tegenstelling tusschen economische en technische onder- en bovenbouw: het algemeen laat kapitalistische crisisverschijnsel.

Amerika is dus op het industriele plan reeds een machtig man, die bezig is het grootste deel van de wereldproductie te veroveren. Maar nog meer verpooert Amerika: de positie als financieel beheerscher van de wereld en dat wel in toenemende mate. Stelt men Amerika's binn en buitenlandsche leeningen in 1929 ieder op honderd dan krijgt men de volgende ontwikkelingscijfers

	Binnenl. leeningen	Buitenl. leeningen
1926	160.44	286.3
1927	190.72	391.0
1928	207.94	330.7

Die geen prijs stellen op toezending, wordt terugzending verzocht.

Onze getrouwe lezers geven blijk van belangstelling en sturen geregeld hun geldelijke

Bijdragen, hoe klein ook, aan: K.PRINS, HUIZERWEG 96 BUSSUM.

Cijfers, die bewijzen, dat niet alleen het totaal der Amerikaansche leeningen sinds 1920 enorm gestegen is, maar dat in dat totaal het bedrag der buitenlandsche leeningen tegenover dat der binnenlandsche sneller groeit.

Het is dus in alle opzichten veilig goede vrienden met Amerika te zijn. Opmerkelijk dat de verhouding tusschen binnen- en buitenlandsche leeningen voor Holland ten opzicht van de buitenlandsche leeningen voor deze nog veel gunstiger is dan in Amerika. In alle drie de jaren en vooral in de eerste twee bedroegen de buitenlandsche emissies beduidend meer dan 50% van het totaal (zie eerste tabel). Op beperkter gebied is dus de financieele politiek van Holland imperialistischer dan die van Amerika. Een troost voor geschokte vaderlandsche harten is daarbij: Holland vergelijkt bij al zijn financieel imperialisme niet, dat het een godsdienstige natie is. Een goed deel van de buitenlandsche emissies, vooral in Duitschland bestaat uit kerkelijke leeningen. Zoo maakt Holland dat reeds in zijn godsdienstige opstanden van deze godsdienst een zaakje maakte, hetzelfde beginsel getrouw, nog steeds van zijn ethische opvattingen een winstbron. Dat het bij deze leeningen hoofdzakelijk of wel bijna voor 100% katholieke instellingen betreft deert het "Calvinistisch Holland" niet.

Ondertusschen worden vele van deze financieele veroveringen ten koste van Duitschland, d.w.z. ten koste van het Duitsche proletariaat behaald. De kanselier van Englands' schatkist, den heer Snowden, lid van de arbeidersregering ontziet zich niet zijn wenschen door te drijven ten koste van concessies, die door Duitschland gedaan moesten worden en die de Duitsche proletariers uit hun arbeid zullen moeten oppikken. Hoe zwaar de toestand in Duitschland is demonstreeren, naast de cijfers van de geweldige bedragen van de reparatiebetalingen o.a. ook de renten van de gemeentelijke leeningen, die zonder twijfel hun invloed op belastingcijfers zullen doen gelden. De gemiddelde rentestand voor de gemeentelijke leeningen bedraagt 7.013%, waarbij echter in aanmerking moet genomen worden, dat dit cijfer omlaag gehouden wordt door nog oude, laag rentenden, eurlange aflopende leeningen. Met tijdsverloop stijgt dus nog dit cijfer. Hier volgen enkele cijfers over oude en nieuwe leeningen en hun rentevoet, die deze verwachtingen rechtvaardigen. Van de oude leeningen zijn er 99.2% op een rentevoet van tot 6%, van de nieuwe slechts 20.9%. 33.8% van alle schulden maken tot 6%, 14.4% van 6 tot 8% en 21.8% boven de 8%. Opmerkelijk zijn de hooge kosten voor dagelijkse kasgelden, wisselschulden, schulden op kort en midden-termijn enz, welke gemiddeld 8.279% bedragen. De totale gemeenteschulden van plaatsen boven de 10.000 inwoners bedroegen op 31 Maart 1928

4.724.159.900 Mark tegen een gemiddelde rentevoet van 7.013%, dat maakt zoo ongeveer aan rente ieder jaar een som van 331 miljoen.

Welke geweldige belastingen allen voor de rentedienst door het Duitsche proletariaat opgebracht moeten worden begrijpt men als men leest, dat het totaal van de schuld van alle gemeenten (ook de kleinere dus mee inbegrepen) 5.774.700.000 Mark bedraagt en dat dit bedrag geschat wordt op ongeveer 2/5 van de geheele publieke schuld. (Gegevens ontleend aan de voorlopige resultaten van de Rijk-financieele statistiek, W, u S, 2. Afdg. Heft. 1929). Waar deze rente opbrengst heen gaat verneemt men als men de volgende cijfers beschouwt over de Duitsche leeningen in het buitenland (alles in miljoenen dollars).

Die geen prijs stellen op toezending, wordt terugzending verzocht.

Onze getrouwe lezers geven blijf van belangstelling en sturen geregeld hun geldelijke

Bijdragen, hoe klein ook, aan: K. PRINS. HUIZERWEG 96 BUSSUM. ■

3.

Cijfers, die bewijzen, dat niet alleen het totaal der Amerikaanse leeningen sinds 1920 enorm gestegen is, maar dat in dat totaal het bedrag der buitenlandse leeningen tegenover dat der binnen-landsche sneller groeit.

Het is dus in alle opzichten veilig goede vrienden met Amerika te zijn. Opmerkelijk dat de verhouding tusschen binnen- en buitenlandse leeningen voor Holland ten opzicht van de buitenlandse leeningen voor deze nog veel gunstiger is dan in Amerika. In alle drie de jaren en vooral in de eerste twee bedroegen de buitenlandse emissies beduidend meer dan 50% van het tot taal (zie eerste tabel). Op beperkter gebied is dus de financiële politiek van Holland imperialistischer dan die van Amerika. Een troost voor geschokte vaderlandsche harten is daarbij. Holland vergeet bij al zijn financieel imperialisme niet, dat het een godsdienstige natie is. Een goed deel van de buitenlandse emissies, vooral in Duitschland bestaat uit kerkelijke leeningen. Zoo maakt Holland dat reeds in zijn godsdienstige opstanden van deze godsdienst een zaakje maakte, hetzelfde beginsel getrouw, nog steeds van zijn ethische opvattingen een winstbron. Dat het bij deze leeningen hoofdzakelijk of wel bijna voor 100% katholieke instellingen betreft deert het "Calvinistisch Holland" niet.

Ondertusschen worden vele van deze financiële veroveringen ten koste van Duitschland, d. w. z. ten koste van het Deutsche proletariaat behaald. De kanselier van Englands' schatkist, den heer Snowden, lid van de arbeidersregering ontziet zich niet zijn wenschen door te drijven ten koste van concessies, die door Duitschland gedaan moesten worden en die de Deutsche proletariërs uit hun arbeid zullen moeten oppbengen. Hoe zwaar de toestand in Duitschland is demonstreeren, naast de cijfers van de geweldige bedragen van de reparatiebetalingen o. a. ook de renten van de gemeentelijke leeningen, die zonder twijfel hun invloed op belastingcijfers zullen doen gelden. De gemiddelde rentestand voor de gemeenteleeningen bedraagt 7.013%, waarbij echter in aanmerking moet genomen worden, dat dit cijfer omlaag gehouden wordt door nog oude, laag rentende, eertijds aflopende leeningen. Met tijdsverloop stijgt dus nog dit cijfer. Hier volgen enkele cijfers over oude en nieuwe leeningen en hun rentevoet, die deze verwachtingen rechtvaardigen. Van de oude leeningen zijn er 99.2% op een rentevoet van tot 6%, van de nieuwe slechts 20.9% 33.8% van alle schulden maken tot 6%, 44.4% van 6 tot 8% en 21.8% boven de 8%. Opmerkelijk zijn de hooge kosten voor dagelijkse kasgelden, wisselschulden, schulden op kort en midden-termijn enz, welke gemiddeld 8.279% bedragen. De totale gemeenteschulden van plaatsen boven de 10.000 inwoners bedroegen op 31 Maart 1928

4.724.159.900 Mark tegen een gemiddelde rentevoet van 7.013%, dat maakt zoo ongeveer aan rente ieder jaar een som van ~~331~~ 331 miljoen.

Welke geweldige belastingen allen voor de rentedienst door het Deutsche proletariaat opgebracht moeten worden begrijpt men als men leest, dat het totaal van de schuld van alle gemeenten (ook de kleinere dus mee inbegrepen) 5.774.700.000 Mark bedraagt en dat dit bedrag geschat wordt op ongeveer 2/5 van de geheele publieke schuld. (Gegevens ontleend aan de voorlopige resultaten van de Rijk-financieel statistiek, W, u S, 2. Afdg. Heft. 1929). Waar deze rente opbrengst heen gaat verneemt men als men de volgende cijfers beschouwt over de Deutsche leeningen in het bitenland (alles in miljoenen dollars).

	1924	1925	1926	1927	1928
Amerika	120	238	311	269	291
Engeland	49	27	26	31	38
Nederland	10	20	41	49	56

Hierbij zijn natuurlijk ook de industriële en andere leeningen begrepen, maar deze cijfers illustreeren toch duidelijk de mate, waarin Duitschland in de macht van het buitenlandsch financiële imperialisme gevangen is. Deze cijfers zijn nóg duidelijker als men daarbij bedenkt, dat Duitschland zich geen tegenprestatie kon veroorloven door de vorm van met Duitsch gela gegeven leeningen in het buitenland.

Duitschland wordt door het buitenlandsch imperialisme leeggezogen. Het be-roerde van de heele geschiedenis is, dat de sociaaldemocratie, deze situatie als een van nationale geschillen uit zal leggen, in haar plaats ook moelijk anders kan nu de eene arbeidersregering de andere dwingt om het nationale proletariaat aan een uitbuitingsysteem te onderwerpen, dat zijn weerga niet heeft. De traditie en de huidige "machts"-positie van de sociaaldemocratie maken het haar ten eene male onmogelijk de verhoudingen in de juiste zin uit te leggen. Het eenigste wat zij kunnen doen is met hun massa's gereed te staan bij het volgend conflict, en niets geleerd en niets wijzer, de proletariërs nogmaals in een oorlog te sturen.

Ingezonden

Wormerveer Juli 1929.

W.K.

Wij bespraken in onze laatste P.A.S. bestuursvergadering Uw persmateriaal van Mei 1929. Op bladzijde 3, aangaande de houtbewerkerstaking te Zaandam, schrijft U: "En wat te zeggen van een Syndicalistische organisatie, die heel gezellig mee aanzit in het eenheidsfront van Christelijken, Modernen, Syndicalisten, Politie enz. enz...."

Ik kan U mededeelen, dat bij deze staking niet een Syndicalist betrokken is. Wel zijn bij deze staking leden der Transport federatie aangesloten bij het N.A.S. betrokken.

Maar dan kan U toch niet spreken van Syndicalisten, omdat het N.A.S. met het Syndicalisme niets uitstaande heeft en wel omreden het N.A.S. parlementair is en er op heden geen verschil bestaat tusschen N.A.S. en N.V.V. Wij hopen dat U dit ter harte zult nemen en vertrouwen, dat U het in Uw volgend persmateriaal zult herroepen.

Verder zien wij Uw persmateriaal met belangstelling tegemoet, hoewel wij van meening zijn, dat U in Uw persmateriaal de kracht nog als eens zoekt in schelden.

Kam, groetend, namens het Synd. P.A.S.
N. ter Haak, secr.

Over de verhoudingen in de houtstrijd zijn we blijkbaar op dit punt niet geheel en al juist ingelicht geweest.

Wat de aanmerking betreft in de laatste alinea: Wij zijn ons teh volle bewust, dat er op ons schelden nog veel is aan te merken. Wij hopen het echter een zoo goed te leeren, aanleiding tot oefening is er genoeg, dat het ook de goedkeuring van onze vrienden van het Synd. P.A.S. Wormerveer-Kromme-nie weg zal dragen. (Hebben zij misschien onze scheldcapaciteiten ontdekt in het Februarinumnummer III van dit jaar in het artikelje "Het eenheidsfront van katholieken tot anarcho-syndicalisten (S. & S. ?)". Mogen wij nog even opmerken, dat elke vakbeweging, varende onder welke vlag dan ook, parlementair is, vertegenwoordigend op economisch gebied de houding, die de parlementaire partijen op politiek gebied naar voren brengen.

ONTWIKKELINGSLIJNEN IN DEN LANDBOUW.

V.

DE BETEKENIS VAN HET TOENEMEN VAN HET KLEINBEDRIJF IN OOST-EUROPA.

Zooals we reeds opmerkten, komt de geweldige toename van het kleinbedrijf in den landbouw voor het grootste deel op rekening van Oost-Europa. RUSLAND, ESTLAND, LETLAND, LITTAUEN, POLEN, GRIEKENLAND, BULGARIE, JOEGO-SLAVIE EN TSJECHO-SLOWAKIJE gingen er toe over het grootgrondbezit stuk te slaan en het onder de boeren te verdeelen. Ongetwijfeld ontstaat hierdoor alereerst "een troosteloze inzinking" in den landbouw, doordat hiermee tegelijk het bestaande productieapparaat, hoe gebrekkig het ook mocht functioneeren, wordt stuk geslagen en de nieuwe bezitters, de kleine en middelboeren noch over de noodige middelen, noch over de noodzakelijke onderlinge samenhang beschikken, die noodig zijn, om de productiviteit op het oude peil te handhaven. Volgens de scholastische beschouwingswijze van Rutgers zet hiermee een Afwikkelingsproces in, volgens de lessen van de West-Europeesche werkelijkheid worden hiermee de grondslagen gelegd voor een nieuwe ontwikkelingscyclus.

In de geweldige gebieden, waar het hier om gaat, werken de boeren veelal nog volgens methoden, zooals die in West-Europa voor 1000 jaar in gebruik waren! Van de toepassing der landbouwwetenschappen en moderne werktuigen is dan ook geen sprake, wat zijn uitdrukking vindt in het feit, dat de "primitieve" Hollandsche boer bijv. 4 maal zooveel van een HA land haalt als de Grieksche, Bulgaarsche, Roemeensche of Russische. De boeren leven daar nog bijna volkomen in gesloten huishouding. Wat ze voor hun levensonderhoud nodig hebben, vervaardigen ze zelf. Bij het boerenbedrijf behoort daar nog, dat ze hun eigen bakker, slager, kleermaker, timmerman, oliëfabrikant enz. zijn. Over G E L D beschikken ze nauwelijks, zoodat ze zelfs veelal de pacht, die ze aan de grootgrondbezitters moesten opbrengen, in natura voldeden. DEZE BOEREN ZIJN DUS NOG NIET IN DEN MAATSCHAPPELIJKE ARBEID GETROKKEN. ZE WERKEN NOG NIET IN

DE EERSTE PLAATS VOOR DE MARKT, MAAR VOOR HUN FAMILIEKRING. Alleen wat overblijft, na in de eigen behoeften voorzien te hebben, komt op de markt, waarna ze met het verkregen geld eenige industrieproducten kunnen kopen, zij het gereedschappen of anderzins.

Het spreekt van zelf, dat dit gesloten huisbedrijf niet overal even gaaf bewaard gebleven is. Door de kapitalistische ontwikkeling in West-Europa werden voortdurend de fundamentele ondergraven, doordat de industriële "waren"productie steeds goederen trachtte in te voeren, die in dat gesloten huisbedrijf werden vervaardigd. Zoo doorbreken de agrarische landen, die het dichtst bij de industriële centra liggen het gesloten huisbedrijf het eerste (bijv. Estland, Letland, Finland, alsmede Tsjecho-Slowakije en Hongarije), terwijl Rusland, Bulgarije, Roemenië het het langst en volkomenst bewaren.

Voor RUSLAND deelt Rutgers ons mede, dat deze toestand in groote gebieden nog niet overwonnen is. Als hij over de prijzenpolitiek der Russische regeerders spreekt, vertelt hij, dat de industrieproducten boven den kostprijs verkocht worden, zoodat er een INDIRECTE BELASTING op ligt. Het spreekt vanzelf, dat dit remmend moet werken op de ontwikkeling van den landbouw, omdat de prijs der landbouwwerktuigen, metaalwaren, textielproducten daarmee stijgt. Rutgers meent echter, dat "DE ARME BOEREN ER AL HEEL WEINIG DOOR GETROFFEN WORDEN", omdat deze "ZEER WEINIG INDUSTRIEPRODUCTEN KOOPEN".

"IN SOMMIGE STREKEN BESTAAT VOOR DE KLEINE BEDRIJVEN NOG VRIJWEL VOORZIENING IN EIGEN BEHOEFTE, OOK OP HET GEBIED VAN KLEEDING EN EENVOUDIGE WERKTUIGEN, ZOODAT DE HOOGERE INDUSTRIEPRIJZEN DAAR EEN ZEER ONDERGESCHIKTE ROL SPELEN". (Rutgers, blz. 80).

In gewoon Hollandsch overgebracht beteekent dat, dat deze boeren nog verstoken zijn van de vruchten van den maatschappelijke arbeid, dat de resultaten van een paar honderd jaar technische ontwikkeling voor hen niet bestaan. We meenen, dat juist deze boeren, door de indirecte belastingen getroffen worden, doordat de mogelijkheid in den kring van den maatschappelijke arbeid getrokken te worden, daarmee wordt versperd, of in ieder geval zeer wordt bemoeielijkt.

Hiermede is, meenen we, voldoende het typische verschil tusschen den landbouw in Oost- en West-Europa aangegeven. Bij ons een gespecialiseerd landbouwbedrijf, dat alleen werken kan met behulp van de moderne industrie en techniek, waar het bezit van een stuk grond niet voldoende is, om het bedrijf van "boer" uit te oefenen. Behalve grond is nog een aanzienlijk bedrag aan geld noodig voor den aankoop van kunstmest en zaai-goed, alsmede geld voor het coöperatief gebruik van moderne werktuigen. In West-Europa is daarom de primitieve leuze van

LAND
"HET AARD AAN DE BOER!" VOLKOMEN ZINLOOS. Als de "boer"

hier alleen grond heeft, heeft hij nog niets. In Oost-Europa kon deze leuze echter zulke psychische krachten ontketenen, omdat de landbouw nog zoo primitief beoefend wordt. Heeft de boer daar een stuk grond, dan is dat praktisch voldoende, om zijn bedrijf te beoefenen. Het boerenvraagstuk werd daar dus voorloopig zeer eenvoudig opgelost, waarbij de Russische boeren het het radicaalste deden:

"DE BOEREN VERDEELDEN DEN GROND EN NAMEN DE PRODUCTIE-MIDDELEN WEG, WAARBIJ NIET DE ARMSTE, MAAR DE BEST-GESITUEERDE BOEREN HET GROOTSTE DEEL KREGEN." (Varga:

"Wirtschaftspolitische Probleme der proletarischen Diktatur", blz. 103). Zeer zeker hadden de armste boeren een grooter stuk kunnen nemen; maar dat had voor hen geen zin, omdat ze toch geen grooter stuk konden bewerken. De beter-gesitueerden, die voor de bewerking van den grond leenarbeiders in dienst konden nemen, hadden echter wel wat aan zoo'n groot stuk; ze konden het ook in exploitatie brengen. Zoo verliep de agrarische revolutie in Rusland dus in ieder opzicht "natuurlijk".

Bij de beoordeeling van de waarschijnlijk langzaam komende ontwikkeling van den landbouw in Oost-Europa (in Rusland zal ze sneller verlopen), kunnen we niet uitgaan van de Marxistische scholastiek, die de grotte der landerijen, de groei van het aantal tractors en de vermeerdering van het landbouwproletariaat in het middelpunt der beschouwingen trekt. AMERIKA, AUSTRALIE en WEST-EUROPA HEBBEN BEWEZEN, DAT DE KAPITALISTISCHE ONTWIKKELING IN DEN LANDBOUW OVER DE COÖPERATIEVE SAMENVATTING VAN HET GEHEELE BOERENBEDRIJF LOOPT. Bij de bestudeering van het landbouwvraagstuk staat daarom de coöperatie der boeren in het middelpunt der belang-

stelling. Verder moet de aandacht vallen op de opbrengst per HA, alsook op het verbruik van kunstmest, omdat dit een van de vormen is, waarin de accumulatie in den landbouw zich vortrekt, en verder op de specialisatie en de normalisatie.

Hoe staat het nu met al deze zaken in Oost-Europa? Is met de toename van het kleinbedrijf ook een "inzinking" ingetreden? Is er een achteruitgang der technische hulpmiddelen te constateeren? Gezien de algemeene economische ontreddeering zijn onze verwachtingen niet al te hoog gespannen.

BODEMOPBRENGST IN 100 KG PER HA.
(volgens de Statistiek van het Int. Landbouw Instit.)

	1901/05	TARWE	ROGGE	AARD-APPELEN	BEET-WORTELEN
Rusland	1909/13	6,9	7,4	65,9	147,5
	1923/26	6,9	7,5	69,1	161,1
Finland	1909/13	7,2	7,5	85,2	122,1
	1923/26	11,2	11,2	62,-	115,-
Estland	1909/13	14,8	10,5	98,2	110,8
	1923/26	9,2 ⁺	11,-	104,8	
Letland	1909/13	9,6	10,9	105,5	
	1923/26	11,8	9,3	80,3	
Litauen	1909/13	10,2	8,9	95,4	
	1923/26	10,4	9,-	66,8	
Polen	1909/13	10,6	9,7	104,6	
	1923/26	12,4	11,2	103,1	245,1
Griekenland	1909/13	11,9	11,2	115,1	200,3
	1923/26	9,8	10,5	42,9	
Bulgarije	1901/05	8,-	7,-	?	
	1909/13	11,4	11,1	41,5	143,1
	1923/26	6,-	7,8	37,6	128,6
Joego-Slavië	1909/13	9,1	8,7	41,-	151,2
	1923/26	10,5	8,2	40,9	208,3
Tsjecho-Slowakye	1922	10,9	8,6	49,5	170,7
	1923/26	15,5	15,3	118,6	250,8
		15,6	15,-	100,1	271,7

+ beteekent: gemiddelde over 1922/23
- beteekent: gemiddelde over 1924/26

OPMERKINGEN BIJ VOORGAANDE TABEL: Vooreerst moeten we er weer de aandacht op vestigen, dat de cijfers voor 1901/05 weinig vergelijkende waarde hebben, doordat ze over de oude gebieden berekend zijn. De cijfers voor Tsjecho-Slowakije zijn ook niet voor vergelijking vatbaar, doordat alleen de opbrengst over 1 jaar ter beschikking staat en niet het gemiddelde van een paar jaar.

RUSLAND heeft voor tarwe en rogge reeds de "vredesopbrengst" bereikt, het komt er voor aardappelen aanzienlijk overheen, terwijl de opbrengst aan beetwortelen nog sterk achter is. Over het algemeen valt dus te zeggen, dat de verdeling van het grootgrondbezit niet remmend heeft gewerkt op de opbrengst per HA.

FINLAND vertoont voor tarwe ongeveer 30% stijging en voor aardappelen ongeveer 55%, terwijl beetwortelen sterk terug loopen.

ESTLAND beweegt zich om het voor-oorlogsspeil met de tendenz tot stijging.

LITTAUEN beweegt zich over de heele linie in voorwaartsche richting, in het bijzonder in de aardappelcultuur.

POLEN beweegt zich om het gemiddelde van voor den oorlog. Aardappelcultuur is krachtig verbeterd. Suikerbieten liepen achteruit.

GRIEKENLAND een hopelooze ineenstorting.

BULGARIJE beleefde onder het grootgrondbezit vanaf 1900 - 1914 een katastrofale ineenstorting. Na den oorlog treedt een ongekende verbetering in. De tarweopbrengst verbetert met 50%, rogge met 14%, terwijl ook aardappelen en beetwortelen krachtig vooruit gaan.

JOEGO-SLAVIE verbetert de opbrengst van tarwe, rogge en aardappelen, maar loopt voor beetwortelen terug.

Het totaalbeeld is dus lang niet zoo troosteloos, als wel te verwachten was. De meestelanden hebben de opbrengst per HA alweer op het voor-oorlogsspeil, zelfs is ze er soms reeds aanzienlijk overheen. Afgezien van Griekenland, mogen we wel zeggen, DAT DE VERDELING VAN HET GROOTGRONDBEZIT IN OOST-EUROPA NIET TOT EEN DALING VAN DE OPBRENGST PER HA HEEFT GEVOERD. Laat ons nu zien, hoe het staat met den achteruitgang van de technische hulpmiddelen.

ACHTERUITGANG DER TECHNISCHE HULPMIDDELEN

In onze beschouwingwijze hebben we de kunstmest opgevat als een technisch hulpmiddel van den landbouw, zoodat we het vraagstuk eenigszins benaderen, als we het verloop van het kunstmestverbruik voor de betrokken landen nagaan. Voor verschillende landen, die we nu beschouwen beschikken we echter niet over getallen betreffende het stikstof- en kaliverbruik, zoodat we ons moeten beperken tot die van superfosfaat, zoodat we ons moeten voor oogen hebben, **EM** is dat ook voldoende, want we willen alleen maar nagaan, of er een achteruitgang der technische hulpmiddelen is. Is deze inderdaad aanwezig, dan moet het verbruik in dalende lijn verlopen, vertoont het een stijgende lijn, dan beteekent dit een toenemen der technische hulpmiddelen.

VERBRUIK VAN KUNSTMEST IN 1000 KG.

	POLEN	TSJECHO-SLOWAKIJE	ESTLAND	LETLAND	LIT- TAUEN	GRIEK.
1919	9 500					
1920	36 000					
1921	99 000	139 500				
1922	150 000	105 920				
1923	334 000	188 230	14 106	19 798		
1924	369 623	188 190	14 639	28 106	28 250	47 370
1925	594 287	215 360	24 560	53 512	51 715	67 510
1926		230 000	18 777	?	61 401	49 840
1927		250 000	23 378	68 044		59 477

POLEN. De landen, die het tegenwoordige Polen omvat, verbruikten voor den oorlog reeds 1½ miljoen ton kunstmest. **EM** Dit liep praktisch tot 0 terug. Na eenige stabilisatie in de verhoudingen nam het verbruik echter weer regelmatig en snel toe. Toch was het in 1925 nog ver gekomen tot 40% van het voor-oorlogsverbruik. De verbruikcijfers vertoonen echter een onafgebroken stijging, zoodat de achterstand spoedig ingehaald schijnt. De gegeven getallen omvatten het totaal aan kunstmest, en wel aan kali, fosfaten en stikstof. Polen beschikt zelf over 15 superfosfaatfabrieken, die een regelmatige propaganda voor het kunstmestverbruik voeren.

TSJECHO-SLOWAKIJE heeft eveneens een eigen kunstmest-industrie. De stijging van het verbruik aan super loopt parallel met de uitbreiding der suikerbietencultuur, waaruit afgeleid kan worden, dat het verbruik aan kunst-

mest in de andere branches niet of nauwelijks toenam. **ESTLAND** is voor kunstmest uitsluitend op invoer aangewezen. De gegeven getallen betrekken zich alleen op super. Van 1923 tot '27 nam het verbruik met ruim 65% toe.

LETLAND. De getallen betreffen alleen het verbruik aan superfosfaat. In het verloop van 4 jaren constateeren we een verbruikstoename van 243%, wat 2 op een herstel van de intensiteit van den landbouw wijst. Voor 1926 is geen verbruik opgegeven, doordat in dat jaar een "eigen" superfosfaatindustrie geopend werd. Hoeveel in dat jaar uit de nationale industrie door den landbouw werd opgenomen, is ons niet bekend.

LITTAUEN is uitsluitend op invoer van kunstmest aangewezen. De getallen betreffen weer alleen superfosfaat. Van 1924 t t '26 een toename van 117%.

GRIEKENLAND heeft een "nationale" kunstmestindustrie, welke bijna uitsluitend gemengde meststoffen in den handel brengt. De getallen geven dan ook het verbruik aan gemengde meststoffen. De teruggang in het verbruik na 1925 ontstond, doordat 1 Jan. 1926 hooge invoerrechten op super betaald moesten worden, om de staatsindustrie te beschermen.

BULGARIJE werkt veelal nog volgens het twee of drievelden systeem. Kunstmest was en is nagenoeg onbekend. Toch begint het verbruik ook hier. In 1926 werd aan alle soorten kunstmest te zamen 425 ton ingevoerd.

RUSLAND. Hoewel kunstmest voor 1905 in Rusland nagenoeg onbekend was, was het verbruik alleen aan fosfaten in 1914 reeds tot 600 000 ton gestegen. De nationale industrie leverde daarvan 158 300 ton. Bij de revolutie verloor het oude Czarenrijk echter juist die gebieden, waar de kunstmestfabrieken gevestigd waren, zoodat Sowjet-Rusland van voren af aan beginnen moest. In korter achtige haast wordt daaraan nu gewerkt. Van een invoeren van superfosfaat kan geen sprake zijn, omdat Rusland zich met de hoogste tolmuur tegen dit product heeft beschermd. Of de oorzaak daarvan gezocht moet worden in de omstandigheid, dat een invoer op grooten schaal de betalingsbalans te veel zou belasten, of dat de eigen industrie veel duurder werkt, kunnen we niet beoordeelen.

Aangezien het verbruik aan kunstmest in Oost-Europa regelmatig stijgt, dat er een vooruitgang der technische hulpmiddelen is. De keten, die den landbouw aan den maatschappij arbeid smeedt, wordt hechter, ook hier is de landbouw op den weg naar de industrieele productie.

Het blijft echter nog een open vraag, in hoere de kleine boeren in dit proces getrokken zijn. Uit het feit, dat Estland, Letland en Finland reeds hun normalisatie-wetten hebben en Hongarije ze voorbereidt, en tevens uit het feit, dat deze landen krachtige boeren-coöperaties hebben, valt af te leiden, dat ook zij reeds binnen den kring der industrieele productie geraakt zijn, dat ze op den weg naar de specialisatie zijn. Het alom doorzetten van dit proces is dus een kwestie van tijd.

Rutgers vestigt in zijn boekje "Het Boerenvraagstuk" er de aandacht op, dat het grootgrondbezit in zulke kleine stukken verdeeld is, dat de kleine boer bij den extensieven landbouw, zooals die in Oost-Europa gebruikelijk is, onmogelijk van zijn grond bestaan kan, zoodat hij op de groote goederen in loodienst moet gaan. Deze categorie van werkers kennen we in West-Europa ook: we noemen ze hier landarbeiders met een stukje grond. Uit dezen toestand leidt Rutgers nu af, dat de technische ontwikkeling van den landbouw niet vooruit komen kan door de armoede der kleine boeren. We gelooven echter, dat eenige voorzichtigheid bij het beoordeelen wel ter plaatse is.

Bij onze bespreking van den opbrengst per HA in West-Europa hebben we gezien, DAT DE NOOD DER BOEREN

ZICH NAAR TWEE RICHTINGEN UITWERKT, één die de technische ontwikkeling rent en één, die juist tot het stijgen der productiviteit voert. Rutgers zal y toch wel niet heelemaal een vreemde in Holland zijn, zoodat hij kan weten, dat ook hier een opschuiving tot stand gekomen is van landarbeiders met een stukje grond naar het uitoefenen van het boerenbedrijf als "hoofdberoep". De NOOD brengt de boeren tot coöperatie en specialisatie: tot rationalisatie van het bedrijf. Alleen als de nood zoo ontzettend is, dat IEDERE accumulatie onmogelijk geworden is, kan ook het proces der specialisatie niet voortschrijden. MAAR ZOO IS DE TOESTAND IN OOST-EUROPA NIET! Gezien de enorme achterstand in bodemopbrengst per HA is duidelijk, dat er niet zoo heel veel noodig is, om deze met 30-40% te doen stijgen, wat den boeren een aanmerkelijke ruimte voor accumulatie geeft. Een typisch voorbeeld daarvan levert Italië, waar de boeren

Amsterdam 1929

September No. 2

1

"De doorsnee gesalarieerde bestuurder van een vakvereniging is een werkmán, die aan zijn dagwerk ontenapt is met behulp van "politiek" in den bond zelf. Elke nieuwigheid brengt voor hem het gevaar mee, zijn kantoorbaantje te verliezen en weer met zijn handen te moeten werken. Hij heeft geleerd te onderhandelen met de werkgevers en hun sigaren te rooken en in vele gevallen geeft hij meer geld uit dan hij officieel verdient".
(Upton Sinclair, "Petroleum").

WAT IS DE I.W.W. (vervolg)

De belangrijke veranderingen in de economische structuur van de maatschappij, welke door de sociale evolutie bijna sneller geschapen worden, dan wij ons uit de puinhopen van de oude maatschappij kunnen bevrijden, hebben ook nog andere belangrijke veranderingen in de organisatie van de maatschappij tot gevolg.

INEENSTORTING VAN HET POLITIEK BEHEER (DE STAAT).

Het ligt in de natuur der dingen opgesloten, dat de economische ineenstorting van kapitalisme een politiek ineenstorting tengevolge moet hebben. Dit is in overeenstemming met de historisch-materialistische geschied-beschouwing, volgens welke alle sociale (staatkundige) instituten op de economische structuur van de maatschappij terug te voeren zijn. Als de economische structuur van de maatschappij terug te voeren zijn. Als de economische structuur van de maatschappij terug te voeren zijn. Als de economische structuur van de maatschappij terug te voeren zijn. Zij moeten zich aan de economische veranderingen aanpassen om te kunnen bestaan, waar ze daartoe niet in staat zijn moeten ze verdwijnen.

De politieke ineenstorting is voor een deel het gevolg van het financiële bankroet, dat plaats vindt tegelijk met het economische verval van de maatschappij. Als de productie terneer ligt, als geen meerwaarde meer gemaakt wordt zijn er ook geen middelen meer om de regering in stand te houden. In een op privaats eigendom berustende maatschappij heeft de regering evengoed geld nodig als welke andere industrieonderneming of ander soort zaak. Na de Europeesche industrieele ineenstorting b.v. probeerden veel Europeesche regeringen geld te leenen om hun maatschappij te kunnen handhaven. De politieke ineenstorting volgt altijd zeer dicht op de economische.

Als er geen kapitaal meer is zullen de politici van de burgerlijke staatsmachine, de regeringen hun positie op moeten geven. Zelfs als ze groote schatten vergaard hebben, kunnen ze deze toch niet vernieuwen, daar ze zelf geen waarde produceeren en daar, zodra het stelsel van prievaatbezit opgeheven is, een belastingheffing op de bevolking onmogelijk zal zijn, zou zij in de lucht hangen, ineen schrompelen, niet in staat verder te bestaan.